

Klub 500: Kompas konkurencieschopnosti je sklamaním, EÚ potrebuje činy, nie deklarácie!

Bratislava, dňa 30.1.2025

Európska komisia predstavila nový dokument „Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ“, ktorý má usmerniť hospodársku politiku Únie na nasledujúce roky. Klub 500 vníma tento dokument ako sklamanie – obsahuje len politické deklarácie, ale neponúka žiadne okamžité a konkrétne opatrenia na riešenie súčasnej ekonomickej krízy. Pýtame sa preto predsedníčky Európskej komisie Ursuly von der Leyenovej, kde bola Komisia posledných päť rokov, keď dopustila zhoršenie hospodárskej situácie v Európe?

Podniky v EÚ čelia čoraz väčšiemu tlaku – vysokým cenám energií, nadmernej regulácii a rastúcej globálnej konkurencii. Napriek tomu dokument nepredstavuje žiadne konkrétne riešenia na okamžité zníženie cien energií či podporu priemyslu. Namiesto toho pokračuje v nastolenom kurze „zelenej transformácie“, ktorá síce znie ambiciózne, no v realite podkopáva konkurencieschopnosť európskych firiem.

Pri čítaní tohto dokumentu máme pocit, že jeho autori žijú v inej Európskej únii ako my. Kým priemyselníci a podnikatelia dennodenne bojujú s realitou vysokých cien energií, nedostatku investícií a administratívnej záťaže, Európska komisia namiesto riešení ponúka všeobecné frázy a dlhodobé vízie, ktoré nereflektujú naliehavé problémy hospodárstva. Európsky priemysel nepotrebuje ďalšie politické deklarácie, ale konkrétne kroky na záchranu konkurencieschopnosti.

Európska komisia opakovane prichádza s nerealistickými a byrokratickými reguláciami, ako je napríklad Green Deal. Namiesto toho, aby priznala, že ide o chybný koncept s katastrofálnymi dopadmi na podnikateľské prostredie, verejne ho "predáva" ako výzvu pre priemysel a príležitosť na rast. Výsledkom je len ďalšie prehľbovanie problémov, keď sa firmy musia prispôbovať nelogickým pravidlám namiesto toho, aby sa mohli sústrediť na inovácie a konkurencieschopnosť.

Obnoviteľné zdroje energie sú síce dôležitou súčasťou energetického mixu, ale ich nestabilná dodávka vyvoláva zásadnú otázku – ako môžu priniesť zníženie cien, keď neexistujú spoľahlivé mechanizmy na pokrytie výpadkov? Fotovoltika dodáva v priemere len 15 % svojho inštalovaného výkonu ročne. Čo sa stane, keď nesvieti slnko a nefúka vietor? Priemysel potrebuje stabilné a predvídateľné dodávky energie, nie ideologické riešenia bez reálnej ekonomickej opory.

Ďalším príkladom nerovného prístupu v rámci EÚ je situácia okolo regulovaných cien elektriny. Ako je možné, že Francúzsko môže pre svojich podnikateľov využívať regulované ceny elektriny vyrobenej z jadrových zdrojov, zatiaľ čo Slovensko, ktoré má elektrinu vyrobenú z tých istých zdrojov, takúto možnosť nemá? Francúzski podnikatelia môžu využívať mechanizmus ARENH (Accès Régulé à l'Électricité Nucléaire Historique), ktorý im umožňuje kupovať jadrovú elektrinu za regulované ceny od EDF, čím majú zabezpečenú konkurencieschopnosť. Slovensko je však nútené podriaďiť sa pravidlám trhu, a hoci máme dostatok jadrovej energie, naše podniky platia neporovnateľne vyššie ceny. Tento dvojitý meter Európskej komisie je neakceptovateľný!

Navyše, dokument EK priznáva, že EÚ zaostáva v inováciách a produktivite za USA a Čínou, pričom európske podniky sú pod tlakom rastúcej regulácie a nerovnakých podmienok na globálnom trhu. Ak chce Európa skutočne obstáť v globálnej konkurencii, musí odstrániť prekážky pre podnikanie, zabezpečiť dostupnú energiu za konkurencieschopné ceny a prestať sa spoliehať na utopické predstavy o udržateľnosti bez ekonomickej reality.

Klub 500 preto vyzýva Európsku komisiu, aby konečne začala počúvať hlas priemyslu a podnikateľov a prijala opatrenia, ktoré povedú k skutočnému zlepšeniu podnikateľského prostredia v Európe. Nestačí hovoriť o konkurencieschopnosti – je čas začať konať!

Tibor Gregor, výkonný riaditeľ Klubu 500